

hott, sem az ennek folytán keletkezett íme levelet el nem fogadhatja; mert ugyan mire vezetné az országot az, ha minden illy magánpecsét alatt kelt levelet a közönségnek lenni elismernék, 's azt elfogadva, mindjárt mint megyei sérelmet pártolólág feliránák? csak arra, hogy ez által minden párttörődőknek megnyitnók az utat a község nevében írásra; talán így egy gyűlésből három magán-pecsét alatt 's közönség nevében irt levelet is kaphatnánk, mellyen végre sem lehetne eligazodni; 's így csak azon sérelmeket szaporítók, mellyeknek roppant halmaza épen azért veszté már el minden tekintetét, mert minden egyes sérelmek is országosaknak tekintettek. Ha ezen végzés a többség akarata volt, mikép nem tudta azt a többség akarata szerint érvényesnek elismertetni? hisz a többség akaratainak kell mindig a megyei gyűlésen végzésül kimondatni, 's azt el nem ismerni az alispánnak sem lehet; 's minthogy el nem ismerhette, jele, hogy az nem volt a többségé, csak egy párt-törődéké, melly nem tanulván meg tüni bukását, illy szokatlan uton kívánja elégtételt; minden illy municipális rendszernél az egyik résznek bukni kell, 's azt a másik résznek türelmesen kell hordozni, míg magának többséget szerzend; 's akkor egy rendes szerkezetű levél mellett ő is fogja a sérelmet pártolni; most azonban, minthogy csak arról sem teheti őt senki bizonyossá: vajjon e levél épen Hontból jött-e, nem pedig valamely magános egyén írás, tárgyalandónak nem véli. — Hasonló értelemben nyilatkoztak báró W. B. és báró W. L., hozzáadván, hogy e tudósítást alapul venni a felírásra már csak azért sem lehet, mivel ők világosan tudják, hogy Hontban másnap csakugyan megtartott a gyűlés, mellyben e párt csakugyan kisebbségben maradt; 's mit tennének a k. és r. k., ha jövő közgyűlésünkre egy rendes pecsét alatt küldött levél épen ellenkezőleg tudósítana bennünket, sőt felsőbb helyre is felírna, hogy neki illy sérelmei, mellyek e levélben érintettek, nincsenek. Volt e megyének is zivataros ideje a főispáni helyettes ellen, de azt őnerejével le tudta győzni, mivel a helyettesnek többsége nem volt, 's ha lett volna, a többség akarata tüni kényteleníteték; ezért szinte tárgyalandónak nem vélték. Szintgy T. J. aljegyző is. Mire főbíró T. J. válaszolá: hogy még azon időben nem voltak tanácskozó termek szuronyokkal körülvéve, 's ha lettek volna, kérdés: vajjon legyőzhettük volna-e minden többségünkkel együtt is a főisp. helyettes; de mit tennénk most is, ha a főispánnal egyetértő alispán a többség végzését illy honti móddal el nem ismervén, arra a megye pecsétjét ki nem adná, nem volnánk-e kénytelenek szinte magános pecsétalatt kérni pártolatlanságot sérelmeinkért? *) Távol van ugyan jelenleg közserzetünket 's bizodalunkat bíró mostani főispánunk kormánya alatt ennek csak lehetősége is; de ha változott önkormányzónkkal viszonyaink is változnának, félő, hogy a most olly szigorral elutasított Hont példájára jutnánk; ő bizonyosan tudja, tudja e megye többsége is, ha egyébként nem, sajtó útján, hogy e sérelmek Hontban valóságilag megtörténtek; irjunk fel az illy kihágások orvoslása végett, mellylyet ha mulasztunk, megszagattatván öröklet, a kormány előtt egyik pártolva, másik sérelmet sem találva, csak annak adjuk ott fen csallatlan jelét, hogy egy akarattal sem vagyunk, melly csak a bizonyos nemorvoslást vonja maga után; épen az, hogy szuronyok is voltak jelen, még sem merte a helyettes ur megtartani a közgyűlést, mutatja, hogy kisebbsége volt **); 's különösen a közgyűlésnek épen bizonytalan időre tett elhalasztását találja olly nagy sérelemnek, hogy ha Békésmegye rendei ezt pártolásukra nem méltatják, ő bátran ki meri mondani, hogy e megye rrdai eddigi elvölől elpártolnak. Pártolák szinte e véleményét mások is; mikro azonban a másik részről megjegyeztetvén, hogy ők nem a sérelmet nem pártolják, de e levelet nem fogadhatják el olyllyannak, mellyre a felírást alapítani lehetne; ezenfelül a hírlapok sem szolgálhatnak biztos adalékkul, mert ott egyesek is elmondhatják sérelmeiket; de a kormány sem építhetne semmit e sérelem nempártolását, mivel ritka sérelem az, melly mind az 52 megye által pártolatlant, pártolván ez utóbbi véleményt a mtgos elnök is; mindamellett, hogy e levelet mind első, mind második alispánaink 's mások is pártolják, az a többség által hitelesnek el nem ismertetvén, tárgyalandónak nem vétetett, mi végzésileg is kimondatott. — A küldöttségi jelentések során fölvetett ezen vizrongálások által annyit szenvedett megyének e veszélytől legelőször alkalmas lehet megmentése tekintetéből kinevezett küldöttség jelentése is; ennek folytán átlátván a k. és r. k., hogy a sokféle mérnök tervezése után, több közérővel tett vizsabayázási munkák is sikeretlenek, a küldöttség azon javaslatát, hogy a törvények értelmében egy, magánosokból alakult társulat vállalatában lehet csupán orvoslást találni, elfogadták; mellynek a sürgelő szükséghez képest mielőbbi működhetése végett egyelőre elnökül főispán ő mtga kértvén meg, ő fogja majd egy általa meghatározandó napra e megye birtokosait összehíni, hol ezek közösen értekezvén 's magokat egy által választandó elnök alatt társulattá alakítván, a megye pártfogása alatt végzendik célirányosnak elismert működésüket; mellyt végett egy most kinevezett küldöttség, előlegesen is a most Szolnok szemléldő a munkás gr. Széchenyi István ő exilljával leendő értekezésre főispánunk elnöklété alatt kiküldetett. — Következtek a pénztári számadás megvizsgálása 's a járásbeli tisztég jelentései. — Jövő közgyűlésünk dec. 15kén lesz. — N.

*) Magános pecsét alatt és minnevünk aláírása mellett, de nem a megye nevében, bitorolva annak diplomatiái címét és tekintélyét: akkor aztán tudná az ember, ki panaszodik hát, 20—30 ember-é, ki nincs megelegetve, vagy pedig a megye? Mert hiszen ez csakugyan különbéget tesz, nemde? — Szerk.
**) Az nap, midőn a conventiculum tartott, katonaság jelen sem volt — és így ezen argumentum multum probat, ergo nihil probat. — Szerk.

T o l n a és T u r ó c z megyék közgyűléséről vett tudósítást rendes levelzőinknek jövő számaink adandják.

Horvát-, Tót- 's Dalmátországok tartomány-gyűlése. (A zágrábi német politikai lap szerint.) Hatodik ülés, oct. 3. Miután a zágrábmegei követeknek a tartomány-gyűlésen meg nem jelenésük miatt a felirat a már érintett módosításokkal elfogadottat 's felolvasottat, a tartományi gyűlés rendezése került tárgyalás alá. Ennek alapjául, mint már említők, az 1837ki választmányi munkálát szolgált, mellyet itt zsinormérték 's átnézet végett, pontrol pontra közlünk; minden pont után a felette tartott viták 's elfogadott módosítások következnek. 1) A tartománygyűlés elnöke a bán, kinek jogában áll: a rendeket ő felsége kegyes megegyezésével összehíni, valamint a gyűlés helyét e tartományok kebelében, meghatározni. Azon esetben, ha a bán méltóság nem volna betöltve, vagy pedig a bán ez országokon kívül tartózkodnék, a bán helytartó, 's illyennek nemléteben, a hivatalában legidősb főispán elnökösökködjék. — E pont közhelybenhagyást nyert, csak e kifejezés: „Praesidium constituat Banus“ így változtatott: „Praesit sit Banus.“ Körösmegye követének indítványa, miszerint a gyűlés felváltva Horvát- 's Tótországban tartassék, tüstint minden hatóságól elfogadottat 's bán ő exillja azt végzésül mondá ki. — 2) A tartománygyűlésre bánilevelek által hívassanak meg 's ott ülés és szavazattal bírnak a) minden kath. megyés püspökök, latin vagy görög szertartásuak; aztán a metropolita (érsek) 's azon nem-egyesült görög püspökök, kiknek megyéik részint vagy egészen Horvát- 's Tótországban foglaltanak; továbbá római kath. címz. püspökök kik t. i. olly püspökség címét viselik, melly egykor ez országokhoz tartozó, 's azokhoz még csatlakozó tartományokban fekszik, 's kik Horvát- 's Tótország határain belül laknak; b) a Prior auranae; c) az ország alkaptányá; d) a káptalanok, nevezetesen: a zágrábi, diakovári, zenggi, modrussai vagy korvári, végre a csamai 's fumei; e) a főispánok 's helytartók; f) a fumei kormányzó; g) mindazon magnások, kik többé atyai hatalom alatt nincsenek; h) ez országok megyéi; i) a turopolyai gróf; k) Zágráb, Varasd, Körös, Korprenicz, Zeng, Pozsega és Károlyvár sz. kir. városok, aztán Fiume és Buccari szabad kereskedő és tengerparti városok kerületeikkel, valamint ez országok mind azon városai, mellyek jóvendőben hihetőleg be fognak kebelezetethetni; l) a bán helyettes, protonotarius 's a bán tábla ülnökei; m) a kerületi tábla elnöke, ülnökök és jegyzővel együtt; n) a zágrábi academia olly kötelezettséggel, hogy nemes követet küldjön; o) a kir. tanácsosok 's kamarások. — Az a) pontra Körösmegye követe azon ellenvetést tette, hogy a címzetes püspökök a tartománygyűlésre nem hivathatnak, miután e jog csak birtokon, méltóságon vagy személyen alapszik, a címz. püspököket pedig e jog oknál fogva sem illeti. — A körösi követ véleményéhez csatlakoztak még a szerémi és verőcei követek. Bán ő exillja ez ellen felhozá: „a választmányi munkálatokban érintett püspökök épen nem címzetesek, hanem választottak, (electi Episc.). Ők azon tartományok részére nevezettek ki, mellyek egykor ez országokhoz tartoztak, de később a török hatalmába kerültek. Ha ama tartományok valaha vissza fognának csatlakozni, püspökeik is nyernének itt ülést és szavazatot. Tehát már csak az ama tartományok iránti jog elismerése kedvéért is meghívandók a nevezett püspökök.“ E nézetben több törvényhatóság 's egyesek osztoztak, 's az a) pont eredeti szövege meghagyott — S. megye követének c) pontra tett ellenvetése, miszerint az ország alkaptányá nem hivassék meg, egy oldalról sem pártolatlant, — ellenben K. megye követének d) pontra vonatkozó követelése: hogy az ujonan alakított körösi egyesült-görög káptalan is, mint a többiek, ülés- és szavazattal ruháztassék fel, közösen jóváhagyott. A g) alatti pont igen általánosnak találtott, 's ennél fogva közelebbi részletekre bocsátottak, kérdések támasztatván az iránt: a birtok mily neméhez kelljen magnásoknál az ülés és szavazat-jogot kötni? nemesi birtoknak kell-e annak lenni, vagy a polgári is elegendő? aztán: vajjon a katonai Örvideken lakó magnások is meghívassanak-e? melly utolsót (többi közt azzal is védettek, miszerint ez országok követei 1832ben utatitással kapták a magyar országgyűlésen sérelmekint fölterjeszteni: hogy az Örvideken lakó nemesség megyei törvényssék alá vettessék, mit a magyarok több sérelmek közé helyeztek, minél fogva tehát az Örvideken lakó magnások már csak azért is, hogy ama vidékekre jogunkat mutassuk meg, a tartományi gyűlésre meghívandók. (Folytatjuk.)

(Rövid tudósítás.) E hó 4én tartott 7ik ülésben a rendezési-munkákat bevégeztetett, 's hat zágrábi nemes tiltakozása a nemességnek tartományi gyűlésből kizáratása iránt, olvastott fel. 6., 7. és 8án nem tartattak ülések, midőn valamint általában a többi szünnapokon, az előmunkálattal foglalkozó bizottmány tartá üléseit. — A nyolcadik ülésben (f. hó 9én) több igen fontos kérdés tárgyalott; így a horvát-tótországi Consilium kérdése nagy többséggel ment keresztül, 's ennek folytán a tartományi gyűlés ő Felsőlegye a horvát-tótországi helytartótanács visszaállításá iránt folyamodandik. A turopolyai szavazatkérdés a legfőbb leirat értelmében szinte ez ülésen vétett fel, 's a turopolyai nemességnek a zágrábmegei gyűléseken 's tisztujításokon egy szavazattal engedtetett.

K o m á r o m, oct. 12. (Egy kis ellenészrevétel.) A Pesti Divatlap idei 28ik számában egy utazó nagyon megdicsér minket komáromiakat. Valaki azt gondolhatná, hogy, mivel az öndicséret rit dolog, azért nem jöttek mindaddig ama fényes dolgok közüdatra; 's így azon jó ur csak hasznót tett, midőn bennünket szerénykedőket a haza hű fiaul

akart bemutatni. Hanem az elferdítés is nem a legszebb dolog ám. Azon t. ur pedig rólunk annyit szepet, dicséretet mond, hogy azok ellen opponálni vagyunk kénytelenek; ha nem bunkós bottal is: legalább tollal. Tehát tudtára adatik először is mindenkinek, hogy Komáromban a védegyelet sehogys pártolatlant, 's kivéve néhány kivendőket, még inkább ellenséges indulat uralkodik iránta; érte ezen categoriába a t. kapitány urat is, ki inkább püspökrül, collegiumról, mindenről lemond, mintsem védegyeleti tag legyen. Alakult ugyan a mult télen egy védegyeleti osztály nálunk, egy pár néptelen gyűlést tartott; de régóta teljesen elhallgatott. — Az ivartörök is panaszokodnak, hogy tagokat lehetlen szereznők, és soknak ivére, vagy csak egytelenege, vagy annyit sinez jeyezve. De legjobban tudna, a mi e részbeni — mozgalmatlanságunkról a középponti védegyelet igazgatósága szólni. — Egytelenege gyárunk sinez, sem egytelenege védegyeleti boltunk, mi állítasomat megczafolhatná; a lakosok pedig fényzésnek barátai, 's így épen nem zuzolódnak városunkban a honti ipar nemléte. — A mi az irodalmat — értem a honit vagyis magyart — illeti, arra nézve hasonlóan vagyunk, valamint a művészetrel is. És ugy látszik, e részben mindinkább hátra megyünk; mert újabb tapasztalatok szerint, holmilópeczér és fejlevágó komédiások igen nagy pártolatlant nyernek, míg az idevetődött árva színészek szinte éhen halnak, 's egynek kettőnek közlök zálogban kell itt maradnia. — Máskor tehát igazat beszéljen Vándorfy uram, vagy ne ugy nézzen be valahova, mint a példaszó tanítja. — H o n i.

BUDAPESTI HIRHARANG. Ifjuságunk ellen sokan szeretnek kikelni, 's különösen kíméletlenség, vagy épen durvaság azon vád, miket ellenök emelni leginkább szoktak. Hogy igen sokszor alaptalanok e vádak, alkalmasint vitatnunk nem kell, valamint azt sem, hogy gyakran az illy vádak egészen bünteleneke sulyosulnak. Annál örvedetesb tehát, hogy olly tényt hozhatunk most fel, melly világosan bizonyítja, mikép vannak ifjaink között, kiknek keblét nemes gyöngédség megegiti. Nemrég ugyanis éjféli felé egy csapat fiatalág jelent meg a szűk megyeházuczában, 's valamely ablak alatt hatalmas és igen jól betanult karéneket kezdének zengeni. Ekkor a szomszéd házból egy ismeretlen férfi lépett ki, 's így szóla azon különvált két férfishoz, kik e karének rendezőinek látszottak: „Uraim, itt a szomszéd házban sulyos beteg fekszik, a hangos ének zavarja nyugalmat, mellyre olly nagy szüksége van.“ E szókra a két ur tüstint elnémitá a karéneklöket, 's a nagyszámu csapat azonnal esőndesen elvonult. E szép vonás bizonyosan megérdemli, hogy följegyeztessek. — Budán egy öreg ur kávéházba menvén, pillanatra egy mellékterembe lépett 's kabátja alatt rejtve hozott kurta puskájával agyonlötöte magát. A puszka vízzel volt töltve. Egyébíránt nem valamennyi budai kávéház olly üres ám, hogy akadályozás nélkül végezhessek ki magokat az életuntak! — A szüretnek vége, 's a termés általánosan jól jözetett, hol ragya vagy zöld rothadás tetemesb károkat nem okozott. A minőség azonban csakugyan meglehetősen silány. A must 3—3½ fton kel. — Azon háromezer áll tüzfának ára, melly a közsükség enyhítéseül Budára szállítottott, a minőséghez képest, 25, 28 és 30 forintban állapítatlant meg ölenkint; Pesten ellenben a legjobb cserfa öle már 36 fton kel, ámbár igen gyéren van rakva. Az illető hatóság sokat tanácskozott már e példatlantul rosz rakás gátlására 's néhány fakoreskedőt már meg is büntetett; de ezen rosz rakás olly jövedelmező, hogy ugyancsak bajos leendő e visszaélés végképi megszüntetése. — Beszélük, hogy Budavár legszebb háza, György-terén, kétszázézer forinton eladatott. Gyönyörűbb palotát Budapestben alig ismerünk. — A központi vasutársaság Pesten tullept a város által átengedetett téren, földadás végett, de a P. Zeitung és kis hatalmaskodás békes egyezkedés útján fog elintéztetni. A lánchíd-társaság által a két városnak fizetendő kárpótlási összeg ellenben még nincs az illető helyen meghatározva; de alkalmasint a lánchíd megnyitása előtt fog mégis megtörténni, mert a hihetőleg nagy jövedelem látása magas követelésekre hangolhatná a két testvértársaságot. — Most jelent meg 's „Uti Tárca“ 5d. kötete Tóth Lőrincztől, tartalma „Brittföld.“ E munka nemcsak oktatta mulattat, hanem egyszersmind nélkülözhetlen kézikönyvül tekintendő mindazokra nézve, kik Európa nagyobb részét beutazni szándékoznak. — A berlini udvari színház számára új rendszabályok adattak ki, mellyek szerint a főügyvivő korlátlan hatalommal van felruházva, az udv. színészeket nemcsak fizetési lerovással, hanem elbocsátással, sőt börtönnel is büntethetni! Örvedhetünk, hogy nemzeti színházunknál illy erőszakos rendszabályokra nincs szükség, és mégis minden ugy megy, a mint megy. — A színház által hirdetett ötven aranyos jutalomra tizenegy népszimű érkezett, 's ezek közül a jutalmat az „Obsitos“ című nyerto el Kovács Páltól. Két bíráló a „Két gyám“ címűt ajánlotta jutalomra, egy bíráló pedig távolléte miatt a darabokat nem olvashatta el, 's így az „Obsitos“ tulajdonképen csak egy szönyi többség által jutalmazatlant meg. — És most szabad legyen saját ügyünkben először 's mindenesre egyszersmind utolszor, néhány szót elmondanunk. „Menny és pokol“ cím alatt két füzet satyra jelent meg fölünk, 's azonnal megtámadatlantunk, mire egyebíránt tökéletesen el valánk készülvé, tudván, hogy nálunk a véleménykülönbséget még nem igen szeretik eltünni. Mondatlant munkánk ellen, hogy az vizenyös és üres; erre csak azt mondhatjuk, hogy nem lehet minden száraz és etelvé — magával. Azonban czafolatot írni nem lehet szándékunk, mert illyesekben az ítélet a közönséget illeti, melly emel és sújt, daczára minden személyes érdekből származó bírálatnak; de egy fölvilágosítást mégsem szabad a közönség előtt elvonnlunk, nem saját érdekünkben, hanem az egytelemes irodalom érdekében,

hogy kitél) a bírálat! eredetben senek, mik készjétől szünk. V. I. adá, és a r. zetenkint m. kel halmozt nem tetsző ban (többi k. szik, hogy Nagyon sok melly csak lett is sa. es ztes e szünnék dol. norálni, a r. Divatlapban jobbnak tar. ke z s ber e fölhiváson tuma, igéré. hogy „ismét. ni.“ Beköve. hang fölki helyen meg. hoztam V. I. irántam, me. hibát követt. t etni így. dal soka. érdemlék. — ha ezt ön te. alatt, sőt n. Ellenkez. a kölcsönt, a dolog, ak. aratom. Az. ha egyszer. lánla végző. idő mul. füzetének m. z e n e g y f t. törtöki szá. szenvedélye. forrás, mel. szem, ez an. des megvet. azt, mit V. nap előtt m. u j mulkára. mellyikünk. gyét! — C.

N. m. az. 17éröl e gy. de aljas s. a r a n y p á l. sept. 3ikáról. lető választm. ben értesített. csatlott 14 sz. c s e k é l y f. b n minden l. a választmán. pest, művés. laltattak is, detés értelme. szimű tehát. népszimű 4. a 8ik szá. kaszban. Jeli. kájlár sem v. végett, uls. ncha a „Két. sikerült képo. színezte álto. ról, de jelen. álló több ren. zelen jellem. azt nemcsak. léltlenül aján. sz ó t ó b b a. mint amoná. uzelet képei. v á b b a — n e. szerkezeténe. előadásbeli r. e pályanyer. P é l Gyórótt. elégtelven. szabály szori. nyertes szer. hivatalosan e. A választmá. igazg. ügyvi.

A z á. 22én azaz sz. dományi társ. szám alatti P. gyűlést t. — Pesten, leles jegyad.

AUSZTRIA.

(Az írók emlékirata. Folytatás.) 1) Censuratörvény kibocsátása. Az 1810iki sept. 10kei utasítást törvényre emelni, annak előleges, alak és tartalom szerinti átvizsgálása nélkül, annál kevésbé felel meg a szükségnek, mivel szövege nem mindenütt hibátlan és szabatos, részről avult is, 's ezenfelül különféle határozatok, p. o. az utánnyomás iránti, foglaltatnak benne, melyek az irodalom és könyvkereskedés azótai törvényesen elrendezett viszonyaihoz nem illenek. Mindamellett törvényhozási munkálat alapjául mégis szolgálhatna, 's általán megjelendőnek véljük, hogy enyhe szellemét, jelesen többször említett Sdik szót megszorítani nem kellene, hanem annak 1845ben még humánusabb értelmet adni, mi a mostani mély és komoly műveltségre és az állapotok valódi javítására irányult korviszonyoknál fogva minden veszély nélkül történhetnék, és a birodalom valódi hasznára válnának. Egészben véve, a cenzurái tilalmaknak, melyek jelenleg szabályt képeznek, csak kivételeknek kellene lenni, és annak, mi a nyomtatási tilalom alá esik, élesen és pontosan meghatározva kimondatnia, nem pedig általános kifejezésekben, melyekkel minden tilalom igazolható. Különösen, ugy kellene a törvénynek szerkesztve lenni, hogy a censor többé ne tilthatná el oly munka nyomtatását, mely külföldön nyomtatván, később áruhatatnék és olvastathatnék. Névszerint egy balértést kell megemlítenünk, azt t. i., hogy a többi német lapoknak, nevezetesen az Allg. Zignak, a honi állapotokról egynél több oly tudósítást engedtetik hozni, melyek nyomtatása ausztriai hírlapoktól megtagadtatnék, holott ez legtermészetesb raktárát képezi a honi érdekeknek. Ha az utasítás 8. §-za törvényes érvényre emeltetnék, magától mulnék el azon visszasság, hogy az ausztriai alátvaló legelőbb külföldi hírlapokból meríthet tudomást hazája irodalmi, socialis és más ügyeiről. Tetemes könnyítést szűne az is, ha iratait oly német szövetségi státusokban is, hol különben is már létezik cenzura, a nélkül, hogy ausztriai cenzura alá bocsátná, nyomtatni szabad lenne. E rendszabály megfelelne azon barátságos viszonyoknak, melyek az ausztriai kormányt a többi német szövetségi státusokkal összeköti, melyekről szinte fel nem tehető, hogy cenzurájok oly könyv nyomtatását megengedné, mely az ausztriai kormány ellen valami ellenséges és gyűlöletet tartalmazna. Uly engedelményvel egyszersmind elnémitatnának azok is, kik az ausztriai kormányt helytelenül azzal vádolják, hogy a belföldi és más német írók közt a gondolatközelkedést egyáltalán gátolni akarja; másrészt pedig a német közönségben is nagyobb bizalom gerjesztetnék a jelenleg gyakran méltatlanságot szenvedő irodalmunk szüleményei iránt, és az aztán a belföldön megjelenő munkák iránt is melegebb részvételt mutatna. Az ausztriai író azonban, kinek könyve valamely német szövetségi státusban megjelennek, ha e kedvezményben részesülni kíván, magát a könyv címén megnevezni lenne köteles.

A köllőleg szerkesztett cenzuratörvénynek, mely az írók jogait és kötelességeit kimutatná, nyilvános kihirdetése, mint más törvénynek, magától következik. Az alulírottak, a tudomány szempontjára állva, még ezeket vélik megjelendőnek: A jog, gondolatait közölhetni, az ember veleszületett jogához tartozik, melynek a polgári törvénykönyv 17dik §-szabani elismerésével az ausztriai törvényhozás, közönséges ítélet szerint, egyik legpompásabb és -állandóbb emléket emelt magának. Vajha a törvény e tartalomdús tetele az ember minden jogainak legnemesebbjére, a szabad gondolatközlési, istentől származott jogára nézve is teljes végrehajtásba menne! Vajha fontolóra vétetnék, hogy az író, ki talán több évi fáradságos munka által teremtett tetemes művet, melytől a tudomány országát szélesíti, a nélkül, hogy mások jogán csorbát ejtse, e mű elillatása által nemcsak munkája szellemi gyümölcseitől a szerzői becsülettel fosztatik meg, hanem tőle fáradozásainak anyagi jutalma is, költségeinek, áldozatainak megtérítése is elvonatik, melynek szerzésében a legutolsó nap számos is ótalmaza! Mert a szellemi munkásságnak, mennyiből kifelhő hat, anyagi oldala is van, 's mint irodalmi vagyon a státustól ugyanazon ótalmat igényelheti, mint bármily más vagyon. A jeles és egyenes szemléltető író, ki a tudomány, művészet és emberi műveltség számára működik és magát legnemesebb iparkodásában a státus által gyámoltatni látja, bizonyára semmi okot nem találhat arra, hogy írásaiiban ugyane status java ellen föl lépjen; ellenkezőleg, a hazugság és csalás országa ellen, az igazság és jogé mellett a szellem fényes fegyvereivel vívand; de nem is legezend és hízkelendik, hol valóságos hibákat, miktől egy emberi mű sem ment, vesz észre, a gyarlóságok és csalódásokat erkölcsös komolysággal tárgyalandja, 's épen e tárgyalás által nyujtand módot, vagy legalább alkalmat azoknak legyőzésére és orvoslására. Hasonló nézetektől lehetett á hirta az ausztriai nagy törvényhozó is, midőn cenzurarendelétébe imez egyszerű, de nevezetes szavakat fölvevő, melyek több mint félszázad után is földerítve és bátorítva hangzanak a jelenbe: „Bírálatok, hacsak nem gyalázó iratok, illessenek bárkit, a fejedelemtől a legalsóbbig, kivált ha a szerző nevé tiszteletét 's ezáltal a dolog igazlétéről kezeskedik, el ne tiltassanak, minden igazságszeretőknek öröme szolgálván, ha ahoz ily uton is juthat.“ (Végo köv.)

MÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A kir. parancsot, miszerint Oranba 12 ezer ember szállítatik, a lapok különféleképpen magyarázzák. A J. d. Debats így szól: Válaszul szolgáljon ez a közönség azon hangos kívánságára, hogy a hűtlenség, melynek Algeriában katonáink áldozatai lettek, gyorsan és példásan megfenyíttessék, 's ezred, összesen 12 ezer ember haladók nélkül Oranba vitetik; Bugaud parancsot kapott tüstint visszamenni állomására. Mi rendeltetése e seregeknek?

hogy kitűnjék: mikép kezeltek nálunk most némelyek által a bírálat! Mi minden lovelünkét párban, a kapottakat pedig eredetben híven őriztük meg, 's így azok is előtűntek fekszenek, miket t. Vahot Imro urtól, a „Posti Divatlap“ szerkesztőjétől kapni szerencsénk vala. Lehetőségig rövidke leszünk. V. I. ur életírásunkat maga írta meg 's lapjában ki is adá, és a magasztalás minden csillagait ránk ragasztá. Füzetenként megjelenő munkáinkat legválogatottabb dícsérettel halmozta el. Midőn azonban lapja számára, a nekünk nem tetsző formatum miatt, irni megszüntünk, f.é. martiusban többi közt ezt írta hozzánk: „Tisztelt barátom! Ugy látzik, hogy köztünk ismét némi feszültség kezd uralkodni — Nagyon sok jeles író tollából eredt jó munkával bírok, mely csak a jövő évnegyedben fog közöltetni. Mind a mellett is sajnálnám, sőt lapom tartalmasságára nézve vesztéségek tartanám, ha ön bármily ok miatt megszűnnék dolgozórtasam lenni. — Ön a szerint fogná magát honorálni, a mint kívánja, habár cikkeket nem sokára a P. Divatlapban megjelenés után ismét ki akarná nyomtatni. En jobbnak tartom azt, ha mi barátságban, mint ellenkezésben élünk, 's reményem, hogy ön nem vetendi meg e fölhívásomat.“ En erre, megváltozván a P. D. formatuma, ígértem, hogy ismét írni fogok, 's V. I. azonnal jelenté, hogy ismét szerencsés volt engem lapjának megnyerhetni. Bekövetkezett azonban a tudva levő botrányos titkos hang fölküldése a Divatlapban Széchenyineknek, mit én e helyen megírtam. Erre már minden czimezés nélkül így irt hozzám V. I. ur: „Ön mégis csak rosz indulatul viseltetik irántam, mert habár a titkos hang közrebocsátása által nagy hibát követtem el, öntől, kit minden módon kitűntetni igyekeztem, és kinek ellenkező bánásmóddal sokat árthattam volna, valóban több kíméletet érdemlek. — Jogosan kérhetek öntől méltányos elégtételt, 's ha ezt ön teljesíti, ismét megférhetünk egy kálap alatt, sőt ismét jó indulattal fogok ön iránt viseltetni. Ellenkező esetben háromszorosan fizetendém vissza a kölesönt, mert ha épen személyes gúnyolódásra kerül a dolog, akkor ön irányában nagyon könnyű lesz diadalt aratnom. Azért hát másodízben ajánlom a békekötést, mert ha egyszer kiüt köztünk a háboru, bizony csunyául találna végződni.“ En többé nem irtam V. I. ur lapjába, 's rövid idő múlva már ocsárlást közölt a „Magyar titkok“ 12dik füzetének megjelenésekor az egész munkáról, melynek tizenegy füzetét egészig magasztalá. Most pedig mult esztörtöki számában mindent elmond vagy elmondhat ellenem, mit szenvedélyessége jónak látott. Ime, tisztelt olvasóm, ez azon forrás, melyből a P. D. gáncsai ellenem özőnlenek; ugy hiszem, ez annyira meghatározza értékeket, hogy rájuk csendes megvetésnél egyéb válaszom soha nem lehet; kivéve azt, mit V. I. urnak már főnebbi fenyegető levelére pár hónappal előt megírtam, hogy én minden pszichológusára egy egy új munkával fogok válaszolni, 's majd elváltik azután, hogy melyikünk nyerendi meg inkább a közönség nagybecsű kegyét! — ©

Nemzeti színház. Az igazgatóság által f. e. februar 17éről egy a magyar életből vett tárgyú népies, de aljasságoktól ment színműre, kihirdetelt ötven arany pályadíj, 's előadási részilletőségre beküldött 's folyó évi szét. 3ikáról névszerint közre tett 14 pályaszínmű bíralata, az illető választmány által bevégeztetvén, az eredményről következőben értesítették a t. e. közönség, v. m.: Habár a pályázásra bocsátott 14 színmű némelyike, egy vagy más tekintetben, némi csekély figyelmet gerjeszteni bírt is, legnagyobb rész azonban minden bíralaton alul levén, kettőben összpontosult különösen a választmány figyelmé, melyek, ha a bíralók várakozásához képest, művészeti szempontból véve, teljesen kielégítőnek nem találtattak is, némi tekintetből előadást, 's ennél fogva a pályahirdetés értelmében jutalmat is igényelhetőknek tekintettek. — E két színmű tehát, névszerint: A 7ik színmű: „A két gyám.“ népszínmű 4 felvonásbani, Jelige: Linea recta est brevissima: és a 8ik színmű: „A zóbitsos“ népies színmű dalokkal 4 szakaszban. Jelige: „Katona vagyok én, kiszolgált katona, — Csak kaplár sem voltam, mindig kózkatona.“ Petőfi. Ujabb vizsgálat végett, ülésben előszóval fölolvastatván, a bíraló választmány, neha a „Két gyám“ című népszínműnek életből vett néhány jölsikerült képei, találó satyrája, élénk beszédfoyama, 's komikai színezete által örömmel győződött is meg szerzője némi hivatásáról, de jelen művének a jutalomhirdetéssel egyenes ellentétben álló több rendbeli szó és cselekvénybe szőtt durvaságai, következetlen jellemzése, továbbá felette hiányos színi szerkezete miatt, azt nemcsak jutalomra, de jelen alakjában előadásra sem vélte föléltetni ajánlatának 's így fölötte az elsőbbséget általános szótóbbaséggal: „A zóbitsos“ címűnek adván, ennek, mint amannál jóval tisztább, 's jelen közéletünkben vett élénk színezetű képei, — következetes és okoszerű jellemfestései, — továbbá — némi gyarlóságai mellett is — több színi hatást ígérő szerkezeténél fogva előadásra méltónak, az 50 arany pályadíj 's előadásbeli részilletőségeket is oda ítélte. — Ezután fölbotatván a pályanyertes mű jelíges levele, kiűnt: hogy szerzője: Kovács Pál Győrótt. — A többi 13 színmű jelíges levelei fölbotatlanul elégettetvén, magok a művek, a jutalomhirdetésben nyilvánított szabály szerint, a nemzeti színház könyvtárába letétettek. A pályanyertes szerző pedig műve eredménye 's a jutalom átvétele iránt hivatalosan értesítetett. — Költ Pesten, october 14én 1845. — A választmány megbízásából Fancsy Lajos, a nemz. színház igazg. ügyvivője, 's e választmány egyik tagja, 's jegyzője.

Az állatkínzás elleni egyesület f. hó 22én azaz szerdán delutáni 4 órakor a kir. magyar természetudományi társulat — a semináriumi templom átellenében levő 314. szám alatti Palikutsevny-házban létező szállás terében nagy gyűlést tartand, melyre minden tagtárs és ügybíráti hivatalos. — Pesten, octob. 16án 1845. W a r g h a I s t v á n, i e g e n l e n e s j e g y z ő.

Nézetünket egy szóba foglaljuk: Abd-el-Kadernek véget kell vetni, fel kell őt keresni, akárhol legyen. Hadi erőnk kétségen kívül elegendő volna a részletes pártutéseket Oranban elfojtani. A kormány nem szaporitná ujabb 12 ezerrel a már is 80 ezernyi afrikai hadsereget, hacsak néhány lázongó arabot akarva megbüntetni. Abd-el-Kader lelke minden új pártutésnek, ő a megdöntendő akadály, ha Algeriának békét szeretni akarunk. A bátor és ügyes főnököt uralmunk határai közül kiszorítottuk 's ő Marokkoba vonult, és ez ország egyik részében, mely tartományunkkal határos, ütötte fel táborát, foglalt állandó helyet, innen leskelődik mozgalmainkra, mindig készen ránk rohanni, ha erre jó alkalom nyílik, katonáinkat megfojtani. Akár győz akár vesz, gyűl- és menhelye ott van, hol hatalmunk előtt bizton érzi magát. Ott kell tehát rautnunk és befolyásának búbáját egy csapással megsemmítenünk. Europai háborukban a hatalmak az ellenség fővárosát igyekeznek bevenni. Abd-el-Kader fővárosa ott van, hol sátorait felüti, hol lovai, hol némberei vannak. Igaz, Marokko független ország. Abderrhaman zultán az islyi és magadori kemény lecckék után legjobb indulatot táplál irántunk. Nem is lehet e pillanatban Marokko elleni hadizenséről szó. Azonban a nemzetjog legegyszerűbb fogalmai szerint Marokko függetlensége oly kevésbé képes az ellenünkifolytonos hadakozást bizonyos sértelenséggel földözni, mint a béke, mely köztünk és ez ország közt fenáll. Jogunk van az emirt üldözni, őt megtámadni, elfogni, Marokkóban. A nemzetjog általános elvein kívül különösen még azon különös jog is részünkön van, mely az Abderrhamannal kötött legujabb szerződésből következik. E szerződés egyik világos pontja által Abderrhaman köteleztetik, Abd-el-Kadert birodalma belsejében tartoztatni, vagy pedig őt birodalmából küüzni. A szerződés e pontja nem teljesítetett. Ezzel nem vádoljuk Abderrhaman jó szándékát; Abd-el-Kader neki még veszedelmeseb ellensége mint nekünk. Itt azonban nem az a kérdés, bir-e Abderrhaman erre elegendő hatalommal; a tény megmarad: hogy az említett pont egy év alatt a szerződés megkötése után nem teljesítetett, és Abd-el-Kader sem vissza nem tartoztatott, sem pedig ki nem hajtattott, sőt határunkon jelenlétét 400 francia lovagdalásával tanusítá. Itt az idő, jogunkkal élni, és a szerződést fogantatosítani. Mi nem akarunk háboru Marokkóval, de Abd-el-Kadert üldözendjük Marokko belsejében is. Ez, ugy hiszszük, egyedüli észszerű értelme a kormány lépésének. A 12 ezer emberről csapat, mely Afrikába vitetik, nem tekintendő afrikai hadseregünk segélyének, hanem új hadseregnek, melynek feladata, ha szükséges, Marokkoba nyomulni és ottan Abd-el-Kadert mindaddig üldözni, míg őt elérendi és megsemmítené. Ekép gyalogatos törbe csalt katonáink vére megboszulva és francia Afrika megóva leend azon örök igazság ellen, mely a civilisatiót megalapítani nem engedé. — A Courier Français így ír: Tehát 100,000 próbált katona még nem elegendő Algeriában a békét fentartani; az előbbi áldozatokat ujabbakkal kell megtoldanunk; szép és vitéz afrikai hadunk nyolcz ezreddel szaporítandó. Ennyire vitt bennünket a Marokkóvali szerencsétlen szerződés. Középete ama szomorú tudósításoknak, melyek Oran tartományból érkeznek, tartózkodunk minden ingerlő polemától. Elvárjuk a napot, mely, reméljük, nincs messzi, melyen katonáink győzelmei megengedendik, Guizot urat diplomatiai gyávaságaiért és mind azon vért, melybe már Franciaországznak kerültek, számon fogunk. — A Constitutionnel: A tangeri és lalla-maghaniai szerződések, mikép azt a J. d. Debats az algiri véres catastropha elbeszélése után állítja, jó szerződések. Igen is jók azok, de csak ellenségeinknek. E szerződések szűlték a ránk szakadt szerencsétlenséget, ezek adtak Abd-el-Kadernak ujabb hatalmat. Az emirt katonáink négyeszed fejtét a marokkoi határon, sőt Algeria közepén mutogatandja diadaljelekként a fölünk elszedett zászlókkal együtt, és bebizonyítandja a törzseknek, hogy még kőben sincs megsemmítve, mint mi mondjuk; az arabok és kabylók vakbuzgóságát felizgatandja, 's azt mondanja nekik: szerződések csak üres szavak, és csak gyengeségünk jelei. Az Isly-csata után a marokkóiak meg voltak ijedve, az algiri törzsek nyugodtan viselték magokat; tartottak győztes fegyvereinktől; a hivatalos jelentésekben az híreszteltetett, hogy Abd-el-Kadert emberei elhagyták, személyes megjelenésének minden búbája elveszett, és habozva, melyik párt-hoz szegődjék, a csatamező közelében tanyázott. Akkor katonáink és vezéreik vágyva vágytak az emirt üldözhetni; a marokkoi zultán kedvünkre mindent megtett volna; Algeria kormányzója tervet küldött volt Parisba Abd-el-Kader elleni hadjárásra. Kormányunk Anglia szavára rögtön megdöbönt, mert Londonban a Pritchard-féle adót kellett lefizetnie. És a helyett, hogy a marokkoi legyőzött seregeket Abd-el-Kader ellen egyesítette, és Algeria nyugalmát győzelmünk használatával megerősítette volna, meglegedék üres szavak igatásával egy szerződésbe. Az emirt legyőzhetjük volna, a kormány jobbnak tartá, őt papiroson törvényen kívül helyezni; a hely színen két hadsereg közö szoríthatuk volna, és e helyett a jövendőre alku kötöttet, mely ma végrehajthatlanak mondatik. A tangeri szerződés ezalja csak a kamara megoszlása volt. Abd-el-Kader, szabadon mozoghatván azóta több ízben átlépte a határt, hadi erőt szerzett magának, a szerződés gúny tárgya lett az araboknál; jól állatták, hogy a cselekvéstől egy vetélkedő hatalom által tiltattunk el. Már most ama megvetett és -szegott szerződésből csak azon lealázó kötelezettség marad hátra, melyre Franciaország magát barbárokkal szemközt kötelezte, hogy t. i. kegyetlenek ne legyünk a győzelem után. Abd-el-Kader most erősebb mint az Isly-csata előtt volt. A szerződés csak azt bizonyítja meg egész Afrika előtt, hogy midőn katonáink vitézek, kormányunk gyenge és gyáva. — Hasonló módon zsákmányolják ki a többi ellenzéki lapok is a történetet az oct. 29ike cabinet ellen. Guizot ur feladata most kettős bajjal jár, mindenek előtt

azon vádat kell megcáfolnia, mintha az emir legyőzésére az alkalmas időpontot elszalasztotta volna; továbbá az erélyes lépést a londoni cabinet előtt kimentenie. Guizot ur eziránt már értekezik az angol követséggel, Marokko császárához is küldetett titkos követ. Hírlik, hogy Joinville hg egy hajó-sereggel a marokkói parthoz menend, Aumale hg pedig Algeriában egy csapatot vezérelend.

NORVEGIA. A storthingot a király sept. 30. következő trónbeszéddel rekesztette be „jó urak és norvég férfiak! Határtalan bizalommal hazafüszágtok iránt a storthingnak megengedém, üléseit az alaptörvényben kiszabott időn túl, öt hónappal tovább folytatni. Megelégedve néztem a gondoskodást, mellyel a storthing az elibe terjesztett királyi előadásokat tárgyalá, és megvallom, különös körülmények akadályozták némely javaslatom elfogadását. Ezek azonban oly nagy fontosságúak, hogy azokat a jövő országgyűlésen is előterjesztendem. A jelen storthing több czélszerű határozata által oly viszonyokat szabályozott, mellyek a törvényhozás segélyét igénylik, s mik által számos eddigi bajon segítve lesz. A storthing engedélyét az országvédelem ügyében megelégedéssel tekintem annak bizonyosságául, hogy a norvég nemzet komoly szándéka teljesíteni azt, mivel magának s a testvérhazának tartozik; de sajnálom, hogy abba belé nem egyezett, mit a tengerészet kifejlesztésére a legközelebbi budgetben sürgetőleg szükségesnek tartottam. A storthing több alkalommal a legnyilvánosabban tanusítá, hogy jó szándékomban teljes bizalmát helyezi, s hozzám és családomhoz hiven ragaszkodik. Örömmel használom ez alkalmat, ennek méltánylását kimondani s fogadásomat tenni, hogy a hiv norvég nemzet ez indulatai előttem mindig nagy becsűek és szentek maradnak, és engem Norvégia java és dicsőségére irányzott törekvéseimben erősítendek. Örömemre szolgál a

storthinggal tudatnom, hogy az alkudozások, mellyel egy szomszédstátussal együtt az angol és francia kormányok gyámoltatása mellett a Marokkonak eddig évenként fizetett adó iránt folytattam, az egyesült birodalomra nézve legjobb eredménye lön. Midőn ezennel, az alaptörvény SÖik sa szerint Norvégia flik rendes storthingját megszüntetem és tanácskozásait bevezetleknek nyilatkozatom, az egtől áldást hívek le Norvégiára, s mindenik lakosának üdvét és szerencsét kívánok működési körében. Maradok mindnyájatokhoz, jó urak és norvég férfiak! királyi kegy- és hajlandósággal.

Erre Sörensen storthingi elnök ezeket mondá: „Kegey-mes király! A storthing bezárja tanácskozásit, mely imával ahoz, ki a nemzetek sorsát vezeti, hogy megáldaná Felsőged és a storthing fardozásait, Norvégia becsületének és boldogságának szilárdítására. Teljes szívünköl kiáltjuk Isten tartsa meg a királyt, a hont és a testvérhazát!”

GÖRÖGORSZÁG. A thene, sept. 28. Mult hétfőn a kedélyek legnagyobb mértékben felingerülve voltak, s mindenütt félelem és rettegés uralkodott. „Az alkotmány diadala” című itteni hírlap főczikkében a leghatályosabb kifejezésekkel szólított fel minden hellent, a trón körül egymásnak vállalt vetni és a szeretett királyt, kinek élete veszélyben forog, megmenteni. A szerkesztő azt mondá, hogy a bizonyítványok kezében vannak Irtózatossá teszék létezik szerinte, a király, Kolettis és Grivas élete ellen, mely már sept. 15. ütött volna ki, ha a hatóságok örködése által meg nem akadályoztatik. Tudtára adja tehát polgártársainak, hogy a csapás f. h. 26ra van határozva, s felszólítja őket, mentsek meg a királyt, a vallást és a hazát. — A czikk oly komoly és sürgető hangon volt írva, hogy a közönségben hitelt nyert annyival inkább, mivel ama lap a kormány félig hivatalos közlönyének tartatik, és szerkesztője közvélemény szerint

Kolettis kegyében részesül. Még sincs ugy. A szerkesztő bizonyos Kleomenes, Navos néhai igazgatója, ki 5—6 év előtt egy itteni Krokidas nevű ügyészt sétahelyen hidegvérrel megölt, megszökött és az eskütszék által in contumaciam halálra ítéltetett. Ez év elején azonban, az itteni közönség nagy bámulatára Törökországból ide visszatért és a főnebbi lapok a ministerium érdekében alapítá. Minthogy pedig vetke meg bocsánatot nem nyert, az ember legnagyobb veszélyben forog, azon állítása daczára, hogy a szeptemberi forradalom az ellenei ítéletet megsemmítette. — A kamarákban nagy volt az ingerültség, a követek elhalasztották a budget tárgyalását, s miután egy minister sem volt jelen, azok előhívták s addig az ülés félbenszakították; a kül követek páholyai és a közönség karzata tömve voltak, mindenki feszülten várta a vitát. Az igazságminister a szónokszékre lép és kinyilatkoztatja, hogy a ministerium összeeszküvésről mit sem tud, a hatóságok azonban a dolog megvizsgálására már lépéseket tettek. Azután a képviselők közül sokan hosszú beszédeket tartottak, és az eredmény az lön, hogy a ministerek felszólítottak, másnap ismét megjelenni és jelentést tenni. — Ez megtörtént és Balbis igazságminister jelenté, hogy a vizsgálat az illető hatóságok alatt foly, s míg ez be nem végződik (többet nem mondhat). Sokan azt kívánták, hogy Kleomenes a kamara elé idéztessek és nyilvánosan kihallgattassék; ezt azonban Balbis ur ellenzé, és a kamarának ezzel meg kellett elégednie. — A vizsgálat eredménye még nem tudatik.

Gr. Dossowffy Emil vezérlete mellett szerkesztli Szenvoy József. (Szerkesztőségi szállítás urutczsa Havvártás 45öd sz. 1. cz.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Árcsökkenés. (3,3) 1142) A nagyméltóságú magyar kir. kincstár rendelkezéséből közhírré tétetik: hogy a kincstári Bezdán mezővárosában építendő új szent-egyház iránt f. évi november hó 5diken reggeltől 10 órákor sz. kir. Zombor városában árjelítés az ottani kincstári épületben, hol a' terv és az árjelítést feltételek megtekinthetők, és a' mellynek egyes munkáira ugymint: a' kőművesé. 4170 ft 32 1/2 kr. a' kőművesi anyagokra. 9858 „ 10 „ a' kőfaragóé. 727 „ 52 „ az ácsé. 717 „ 18 „ az ács-munkabell anyagokra. 1684 „ 26 1/2 „ az asztalos-munkákra. 413 „ 54 „ a' lakatos. 496 „ 32 „ az üveges. 950 „ — „ a' bádogos. 957 „ 38 „ az aranyozó. 50 „ 3 „ a' festőé. 272 „ 25 „

összesen tehát 20,298 ft 51 1/2 kr. pengő pénzben vagynak kijelelve, felsőbb jóváhagyás fentartása mellett, tartatni fog; és mellyre a' megjelenni szándékozók 10 procentnyi bánátpénzzel ellátva ennel meghívának, egyszerűsind tudtul adatik, hogy a' kincstári uradalom ezen építéshez egyedül csak a' téglat és meszet adja maga, a' többi mindennemű anyagokat és szereket az illető vállalkozó felek magok kötelezetnek megszerezni és helyre állítani. — Zombor, július hó 22kén 1845.

Váltótörvényszéki idézés. (1,3) 1174) Gróf Schmidegg János, kinek tartózkodási helye nem tudatik, az ellene Miller S. által f. évi 12,557. szám alatt 700 p. ft iránti váltó keresete tárgyában f. évi november 18diken napján reggeltől 9 órákor e' váltótörvényszék előtt jelenjen meg, azon esetre pedig, ha sem maga, sem törvényesen megbízottja meg nem jelenne, részére gondnokul Károly Lajos ezennel kinevezetik. — Költ Pesten az e. b. váltótörvényszék 1845. október 6diken tartott üléséből.

Kötelezvény iránti felszólítás. (3,3) 185) 28558. Pest vármegye Thier Katalin folyamodványa következtében, 1831. évi nov. 13diken 400 v. fról kiadott, s a' folyamodót hitelezőleg, Andrez József solmári lakost pedig szenvődőleg illető, kifizetett s kifizetés után elvesztett kötelezvény megsemmisítése végett kiütött egy évi határidőt avval országzserzte köröztetni kérvén, hogy ha netán ahhoz valaki igényt tartana, magát a' fentebbi határidő alatt jelentse, ellenkező esetben a' kötelezvény meg fog semmisítettü, ugyanez kihirdetetik. Költ Kiszasszony hó 5diken 1845.

Árverési hirdetmény. (3,3) 1163) Folyó évi október 22kén és következő napjalban a' kir. kincstári építési udvarban a' budai kir. várak közelében különböző régi építési anyagok, továbbá épület — alkatrészek, vas, réz, ércz és egyéb anyag részek és szerzők a' közönséges délelőtti s délutáni órákban mindjárti készpénzben való fizetés iránt a' leg többet ígérőnek elfognak adatni. A' vonni szándékozók tehát a' kijelölt órákban az említett helyen ne terheltessenek megjelenni. A' kir. építési főigargatóság által Budán október 10diken 1845.

Csetneki dohánytermesztő társaság. (1,3) 1173) Csetneken (Gömörben) a' csetneki dohány becsének feltartása, s annak neve alatt történő szokott családok s meghamisítások meggátlása tekintetéből legközelebb egy dohány termesző társaság alakult, mellynek tagjai — minyájan dohány termeszők, — a' privát eladásnak megszüntetése mellett, kötelezve vannak az általuk termeszendő dohány egész mennyiségét (a' tulajdon szűkségekre megkívántatott kivéve) a' társaság közös raktárába beadni, mely azt részint helyben eladandja, részint a' magyar kereskedelmi társaságnak eladás végett Pestre szállitandja. Ennélfogva közhírré tétetik, hogy a' ki valódi még nem hamisított csetneki dohányt kíván vásárolni, azt vagy magánál a' dohány termesző egyesületnél, mellynek igazgatója jelenleg Fabrizius István ur helyben, vagy a' tisztelt Magyar kereskedelmi társaságnál megrendelheti.

Első magyar fényes-bőr keztü-gyár. (2,3) 1158) Vladár G. M. Pesten. Alázatosan jelenti a' t. cz. közönségnek: miszerint ő egy nagy keztü-gyárt francia lábra nyitott és ajánlja egyszerűsind a' honi bőrből készített fényes bőr-keztü-ül, mellyek szépségükre s jószágukra nézve, a' híres bécsi keztüis Jaquemar György készítményéhez hasonlók. — A' főgyári-raktára vagyon nagy hid-utca színházter sarkán, hol minden fentebbi című árak megrendelése elfogadatik s pontosan és gyorsan teljesítetik.

A' ruszkóczi posztógyár ügyében. (1,3) 1170) Eladó gyógyszerár. (1,3) 1170) A' ruszkóczi posztógyári társaság igazgató választmánya azon gyár működésének jövő 1846diki évi június hóban okvetlenül leendő megkezdése iránt hozott nagygyűlést határozat sikerestése tekintetéből a' részvénytartozások lerovása iránt akképen rendelkezett: hogy az eddigi 5% behoztásen felül, f. é. november 15diken minden aláírt 100 forinttól 20 ft., — jövő 1846. évi január. 15kén 30 ft., — és ugyanazon évi mártius utolsójág a' hátralevő 35 forintok Unghvart lakozó t. cz. Thuránszky István társasági pénzkezelőnél mulhatlanul befizetessenek. — Költ Unghvart 1845diki évi augusztus 20diken tartott vál. ülésből.

Eladó gyógyszerár. (1,3) 1170) Áttaladott, legjobb karban, s legjobb folyamban levő gyógyszerár szabad kézből eladó. Bővebb értesítést nyerhetni bérmentes levelekre Doleschall Gábor és regéczi Nagy Miklós orvostudor uraktól Miskolczon.

Váltótörvényszéki idézés. (1,3) 1172) Kanicz Miska, kinek tartózkodási helye nem tudatik az ellene Karpeles J. által 790 p. ft. 25 kr. erejéig indított váltóper tárgyalása végett f. évi november 21diken reggeltől 9 órákor e' váltótörvényszék előtt jelenjen meg. — Az esetre pedig, ha sem személyesen, sem megbízottja által meg nem jelenne védelmére Láchay Sándor ügyvéd gondnoknak ezennel kinevezetik. Költ Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék 1845. évi október 13diken tartott üléséből.

Hauber Antal elleni csödper. (2,3) 1163) Hatánap október 27dike 1845. 34494. Pozsony városa tanácsa jelentvén hogy Hauber Antal ellen csöd rendeltetvén, s a' hitelezők megjelensére f. é. október 27dike tüzetvén ki határidőt, tömeggondnokká Scharlzer György tanácsnok, perügyelővé pedig Kolárik István tiszti főügyész nevezetett; ugyanez kihirdetés végett ezennel megtrátk. Költ Sz. Mihály hó 16diken 1845.

Ehrlich Joachim elleni csödper. (2,3) 1167) Hatánap október 20dika 1845. 35129. Pest vármegye csödítörvényszékének jelentése szerint vagyonában megbukott Ehrlich Joachim pözeli lakos ellen csödület indítatott, s a' hitelezők megjelensére f. évi október 20diken napja határidőt tüzetett ki azzal, hogy perügyelőnek Sadorszky Antal hites ügyvéd, tömeggondnoknak pedig Makk Ferencz nevezetett. Költ Sz. Mihály hó 22diken 1845.

Kötelezvény-megsemmisítés. (3,3) 1111) 30808. Besztercebánya városa tanácsa, egy 85 v. ft. 25 kről szóló, Schmidt Ágnes által Vagner József kezebél polgár részére 1833. kiadott, betáblázott, kifizetett, de kitábláztatás előtt elvesztett kötelezvény megsemmisítését közhírré tétetel kérvén, ennél fogvást ugyanez kihirdetetik. Költ Kiszasszony hó 18diken 1845.

Kötelezvények iránti felszólítás. (3,3) 187) 28571. Pest vármegye borosjenői Muslat Imre os. kir. kamarás folyamodványa következtében, Singer Mátyás által a' folyamodó ellen 1809. évi nov. 3diken 2000 ó bankó fról kelt s 1810. évi június 16diken betáblázott adólevelet, mellynek betáblázása ellen a' folyamodó, minthogy az érintett öszveggel adós nem volt, ellent mondott, s mely azóta a' már lejárt elővítés által is semmivé lett; nem különben 1836diki évi január 5diken 200 v. fról költ s azon évi május 2kán betáblázott kötelezvényt, mely Zacharada Robertet követellege, folyamodót pedig szenvődőleg illetvén, meg kifizetett, de kitábláztatás előtt elvesztett, országzserzte oly kijelentéssel köröztetni kérvén: hogy ha netán azokhoz valaki igényt tartana, a' végett magát egy év leforgása alatt jelenteni el ne mulassa, ellenkező esetben azok kitáblázandók s megsemmisítendők lesznek; ugyanez közhírré tétetik. Költ Kiszasszony hó 5diken 1845.

(1468) (1,3) Épen most jelent meg és kapható Heckenast Gusztáv Taschenbuch für das Jahr 1846. IRIS. Herausgegeben von Johann Grafen Mailáth. Siebenter Jahrgang. Mit sechs prachtvollen Stahlstichen. Preis: In Seide gebunden 5 fl. C. M. Inhalt: Prinz Cont. Novelle von Walter Tesche. — Weihe der Kindheit. Gedicht von Otto Prechtler. Mit einem Stahlstich. — Der Geächte. Ballade von J. N. Vogl. — Die Coquette oder das fürstliche Todtenwölbe zu W. — st. Novelle von Wilhelm Meinhold. — Leidenschaft und Liebe. Novelle von Theodor Stamm. Mit einem Stahlstich. — Ungarisches Haid. Bild. Gedicht von Camillo Hell. Mit einem Stahlstich. — Fahrt nach Edinburg. Vom Verfasser. — Aus den Papieren eines verabschiedeten Lanzenknechtes. — Frühling. Wunsch. Gedichte von Theodor Klein. — Die berühmten Liebespaare der Araber. Fortsetzung des Aufsatzes im vorigen Jahrgange. Von Hammer-Pargstall. — Ein Traum. Aus der Ferne. Gedichte von Caroline D. — Der Wettstreit. Die Harenroee. Mit einem Stahlstich. Gedichte von J. G. Seidl. — Das Mädchen von San Giorgio. Novelle von Betty Paoli. — Genius des Friedens. Gedicht von Ph. v. Körber. Mit einem Stahlstich. — Gewohnheit. Gedicht von Julie v. Groszmann. — Die graue Frau von Plassenstein. Novelle von Joh. Grafen Mailáth. — Die Schwestern. Novelle von Adalbert Stifter.

(1171) (1) Eladó birtok-részek. Heves vármegyében Gyöngyös és Pata városokban — Karászd. Sár Gyöngyös-Halász és Nagy-Kőrös helységeiben, s egy: ernek és Resnok pusztákban, ugy Nógrád vármegyében Hollókő, Udonya, Dobros, Gerelyfalva helységeiben, Zsny pusztában — per és adósság mentes nemesi-birtokrészek — örök áron eladandók; értekezhetni irántuk Gyöngyösön Jablonszky István ügyvédnél.

(1169) (1,3) Rendkívül leszállított áron kapható Pesten: Heckenast Gusztáv könyvkereskedésében és Kassán: Hagen Károly-, Debreczenben: Telegdy Lajos-, Kolosvárt: Tilsch János- és minden hitelse könyvárosnál.

Márton F. LEXICON trilingue Latino-Hungarico-Germanicum. So maj. 2 Volum 6 p. ft helyett csak 2 fl p p. Füze 2 ft 12 kr p p. Német-magyar-deák Szótár. N. Strót. 2 kötet. 6 p. ft helyett csak 2 fl p p. Füze 2 ft 12 kr p p.

zen lap neyszer, u. m. tókön, pént. és meg. Előfiz. Buda-pest. 5 ft., borítékba ritékban 6 ft. e nyek minden soraert 5 (C)

TARTALOM. — Pest-sz. sz. szótár. — Tolnában. — Budapesti hírh. irata. — Vége. talos és magán. házi játéktend. navilzállás.

MAGY.

(Némi) csak 1839be. tóságaimtól. tollat forgatni. ni mérész lev. elébb, gond. testvéreim és. nem. Igy le. dolgozataim. megjelent. A. ezikkeim a V. röpirat is, m. állapotokra i. kévessel meg. zának. Nem. nemében pró. dik csak éret. tönnek enged. tik el; — elé. denem, s az. kivált az esz. lismus terén. ezen körülm. domnak; de. hogy azon el. vettem, term. előre barátk. életem közb. teim leplezet. ságától; tag. Ját nevékőn. tévedésnek t. tatásba és r. jó tréfa (bou. vitatáson kiv. dig a jó szám. nézetek hely. vagy politik. gánélet visz. mellyek ro. vagy tisztel. és fentartani. dolám elérh. érzünk, de a. ségünk et. lehet, hogy. ból én is t. de megnyugt. kák és csek. amicus pers. ozára, szám. részről, mi. következő. hogy azon t. fogják alkal. dig teljeser. magannak. telve, szoro. a Horác-fé. És nem is. leg ezentul. azon derült. találtak, m. denekine o. nem érdem. és így a vé. hajlamom: hanem az e. dek nélkül. Ezen m. nap, Julius. Hírlap által. azon keser. feltalálhat. és kimélet. lismuban. (21d. sz.). gultal és. Gyanított. hogy válas. telmem, n. Híradó pe. teim czáfo. hajlandó. tulajdonit. ban, a me.

Ezen lapok minden héten egyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár fél évre havi postán hozzájárulással 5 ft., havi postán 6 ft., postán hozzájárulással 6 ft., ez p. A hirdetések minden apróbetűs hasábjelére 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Csütörtök

272.

October 23. 1845.

Előfizethető helyben a kiadó-hivatalban, hatvani utczán Horváth-házban 4830k sz. alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomba és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. További fejtegetések a P. Hírlap és Erd. Híradó állításait illetőleg. — Ujabb hírek a Duna torkolatáról. **Megyei k.** Közgazdász Turócsban. Budapesti bíróság. Magyar gazd. egyesület. — Antihetica a váltótörvényeségi eljárás hibáiról a Pester Zeitung-ban értekeznek. Külföld. Nagybritannia. Franciaország. Spanyolország. Orosz- és Lengyelország. Egyelőre. — Tudnivalók a pestmegyei gazd. főkegyesületről (folytatás.) Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

D (További fejtegetések a Pesti Hírlap és Erdélyi Híradó állításait illetőleg.) Koránsem azért írunk e címet jelen cikkünk homlokára, mintha szándékunk volna ezen két rendű ellenünk 16 cikkre részletekbe bocsátkozni felelni, visszatérni minden szúrás, megkísérleni minden elmésség visszaadását, latra vetni egyenként állításait 's több eféléket. Ugy hiszszük, hogy a vitás illyen neme az olvasónak épen nem volna nyére, nekünk pedig sok fáradság mellett nem kevesebb unalmat okozna. E felett ez uton nem volna elkerülhető, hogy tökéletesen összevesszünk, a mi azon szempontból legalább, melyből a P. Hírlap által postulált parlamenti kormányt tekintjük, magát teljességgel nem fizetné ki. Nekünk ugyanis, magunk sem tudjuk mi, de egy bizonyos valami azt sugja fulunkba, hogy egy sem lesz belőle semmi, és így nem méltó miatta nagyon felháborodni és úgy járni, mint Segurnél azon francia főnemes, ki nevével huszonöt évi gyermektelen házasság után, azon vesztett össze, és tőle azért váit el is, mert noha ehhez semmi reményt sem táplálhattak, de mégis nem tudtak rajta megögyezni, hogy majdan születendő fíjokat katonának neveljék-e, vagy papi pályára szánják. — Tisztelt barátunk b. E. J. elkészülve látszik lenni rá, hogy azon nézetek, melyeket ő a felelősség üdvös következeiseiről kifejtett, álmoknak fognak tekinteni, noha azt reményli, hogy ezek olly álmok, melyek bizonyosan teljesedni fognak. Így lévén ez, nincs ok legkisebbé is nehezíteni sem arra, ki álmodik és reményli, sem arra, ki az illy reményeket nem osztja; mi legalább soha sem hallottuk, hogy két ember azért vesztett volna össze, mert az egyik nem akarta elhinni, hogy azon számok, melyeket a másik megálmodott 's a lotteriába tett, bizonyosan kijövednek. Aztán meg az is tisztán áll előttünk, hogy az illyen ag szerkezetben, mint a megye, melyet különféle ártalmas újítások ellen mi védünk, dacára sok kiüvésnek és bajnak, mely vele össze- és beleszővődött, magában is van annyi erő, mennyi hírlapi cikkekkel győzdelmes megvívásra szükséges; és így nagyon felindulni és megharagudni, vagy minden erőket megfeszíteni az illy működés közben, bizony nem is szükséges. Teljesen nyugodtak és higgadtak maradhatunk tehát, és visszavíhetjük ismét a vitát kellő körébe, hogy az ne csupán szavak, hanem inkább elvek körül forogjon. Hiszen nem nyerno az ügy mellette semmit, ha mi is azon épen nem nehéz, noha unalmas provinciát, melyben t. barátunk b. E. J. ezuttal annyira látszott irányunkban gyönyörködni, tűznök magunk olibe feladásul, és a P. Hírlap és E. Híradó 16 cikkéből egyes tételeket és állításokat összefüggésökből kiszakítván, ezeket állítanók rítkított betűkkel lenyomatva össze 's ebből készítenők magunknak azon mozaikot, mely így már aztán könnyű czáfolatink anyagát képezze. Jobb lesz sokkal, véleményünk szerint, ha azt igyekszünk inkább felderíteni, a mi körül a vita tulajdonképen forog; ha felkeressük azon elveket, melyekben mindkét részről megögyezünk; azon ultima differentiaikat, melyekre nézve elérők nézeteink; elemezzük a belőlök folyó következeéseket, 's ezt mind minérzeteink még bővebb magyarázata, meg a különbözők mellett és ellen harczoló okok összehasonlítása közben cselekeszszük; csak mellesleg szöve bele azon felvilágosításokat, melyek egyszerű-mászor a végett leendének szükségesek, hogy az is megtessék, mikint elleneink gyakran félreértettek bennünket, máskor meg olly következeéseket huztak ki mondásainkból, melyek azokból épen nem folynak *). Így talán szü-

kebb körre lesz a vitás összevonva 's könnyebben fogja magát tájékozhatni azon olvasó, kinek arra még szüksége van, a nélkül, hogy őt szörszálhasogató polemiaival fárasztssuk.

Azonban térjünk már a dologra, 's mindenekelőtt szabadjon röviden elmondanunk, hogy mi ez elbegett szemünk előtt, midőn mult júliusi hat cikkeinket írtuk.

Mellözve itt azokat, mik csak mellesleg szövődtek a vitába bele, czélunk volt megbizonyítani: 1ször, hogy azon orvoslatok, melyeket t. barátunk b. E. J. az 1844dik évi nyár elején bajaink ellen az új P. Hírlapban javaslatba hozott 's törvényhozási központosításnak keresztelt, ezen nevezetet egyáltalában meg nem érdemlik és nagy részben kivihetlennék. 2szor, hogy amár t. barátunk a 372dik számban nyilvánította is, miszerint nem hiszi, hogy valaki találkoznék, ki a központosítás elvének más módoni alkalmazását javasolni merné, mint ugy t. i., ahogy ő értelmezte, többi dolgozó-társai azért mégis az általa — mint már most tudjuk — egy évtől óta vezetett P. Hírlapban a parlamenti kormányt tüzték ki, mely szerintünk fenálló körülményeinkben nem egyéb ábrándnál. 3szor, hogy alkotmányunk olly biztosítékot bírván megyei szerkezetünkben, mellyel helyzetünkben erősebbet szerkeztetni reményesünk nem lehet, tehát ezt conserváljuk és javítsuk. 4szor, hogy ezen szerkezet, mely csupán egész lényegének fenmaradása mellett felelhet meg rendeltetésének, az utasítási jognak megyéinkről elvonása, a verificatiókat követek táblájára bizása által gyengíteni ovakodjunk. 5ször, hogy polgári létezésben az alkotmányos formák czélának nem, hanem csak eszköznek tekintendők, 's hogy nekünk nem annyira a formák, hanem eredmények után kell sovárognunk, melyek utólérhetők a nélkül is, hogy felelős ministeriumra (mely természetesen a megyéket mint alkotmányi biztosítékokat megszüntetné) volna szükségünk, ezt pedig annyival inkább kell cselekednünk, mert teljességgel nem lehet azon állítást valónak elfogadni, hogy mert ezen formák más nemzeteknél jó következeéseket szültek, tehát nálunk más körülmények között, más előzmények mellett, más nemzetre alkalmazva, hasonló eredményeket fognak előidézni. 6or, hogy alkotmányos utoni kifejlődésünknek, mi ezen eredményeket illeti, csak azon határai vannak, melyeket a dolgok ereje, természete 's tökéletlensége maga rakott, gyarló emberi törekvésünk elibe, hogy ellenben az alkotmányosság formáinak kifejlésében ott kezdődik a határ, hol fejünkre nő a hirtelenségek, hogy azon formák józán mértéken túlvit fejlesztése a közbirodalommal viszonyainkat veszélyesen összevonolytaná. 7er, hogy hazánknak, nemzetiségünk fenntartása mellett sem alulról, sem felülről jövő despotismus utján, hanem alkotmányos uton kell felvirulni, minél tartósabb szellemi és anyagi jólétre; és végre 8or, hogy ezen eredmények az ausztriai birodalommal összeköttetésünk fenmaradása, és ezen kapocs állandóságának nem gyengítése

megyei téren forgott, áttétetnek a verificatio szohozatala által országgyűlési mezőre, csupán azon felelem szohozatolunk, hogy ez az országgyűlési párturólásokot meg öreghitni fogna — holott, ha jobban megolvassa cikkünköt, könnyen meggyőződhetik, hogy mi nem ettől félünk csupán, hanem attól is, hogy így azon párturólásokok, melyek ezeltől elvünk, politikai nézetek körül forogtak, személyek körül vitákba fognak elfajulni. És ennyit erdélyi ellenünk tekintetében. — Mi tisztelt barátunk b. E. J-t illeti, ő meg egyhelyütt hosszasan azt akarja demonstrálni, hogy mi, midőn alkotmányunk biztosítékai között a megyei szerkezetet tárgyaltuk, egészen megfeleldekeznek törvényhozásunkról; másutt meg nem a megyei szerkezetet, hanem a kormány becsületességét állítottuk az alkotmány legfőbb biztosítékának. De ő meg azt felejté, hogy mi nem magyar jus publicumot írtunk, hanem a megyei szerkezetet, mint létező alkotmányi biztosítékot, a Pesti Hírlap által postulált parlamenti kormány ellenében védük; akkor pedig, midőn a kormány becsületességét emlegettük, nem az alkotmányról, hanem az alkotmányosságról (das constitutionelle System) szóltunk, ellen-tetteve azt a korlátlan uralkodással. Egy más helyen ismét, hol azon általunk használt kifejezésre vonatkozik, mely a tömeges rokon szenevi általi istapollatást emlekte, ezen rokon szenevi idezését elfelejté, és így aztán perse úgy állunk az olvasó előtt, mintha bármit is a tömeges által akarunk istapollatni. Ismét másutt azt állítottuk, hogy az alkotmányunk, melynek mindenki cselekvő tényezője lehet, a hazában sok védőjére találhatni. Ebből azt akarja, mint látszik, kihuzni tisztelt barátunk, hogy mi ellenkezésben vagyunk minnnyunkkal, mert az alkotmányt csupán néhány sazezer előjogi sommazatjanak nevezük, 's itt mégis mind enkit emlegetünk. Azonban elfelejtette czáfolónk, hogy a mindenkit záradékkal használtuk 's oda tettük hozzá: min de niki, ki jogaival elni akar; már ebből pedig azt is felfejtettük, hogy a megyei szerkezetnek ollyan a conformatioja, miszerint mindenki, ki abba be van foglalva, megismerheti általa jogait és kötelezéseit. Azt is állítja, hogy mi nagy lármát utunk nemzetiségünk veszelei felett, mert ő és barátai szeretnek néhány nemet miiparos beköltözést latni, holott illyen felelmekek a Budapesti Híradó soha sem nyilvánított. Beank fogja, hogy mi a törvényhozást állítottuk a halgatóságától függőnek, holott mi ezt a követi tabla többségéről mondtuk, reményünk szerint nem jóslolag, hanem a legközelebbi multra tekintve teljes alapossággal. — Mint morderok, eféle apróság van elég mindkét tisztelt ellenünk cikkeiben: de azokkal lehetlen bilgelődünk, mert különben nem volna az illyen vitának sem hossza, sem vége. — D.

vagy esökentése, hanem szilárdítása mellett szükség létrejöni.

Ezek ellenében tisztelt barátunk b. E. J. a 7dik és 8dik pontot, mint minden józan ember előtt ugy is vitatásón kívül, elfogadván, a mi az 16ti illeti annak czáfolatába be nem ereszkedik, 's a 2ikban foglalt talányt sem fejté meg, hanem csupán a parlamenti kormány hasznait elmezi és annak lehetőségét próbálja bizonyítani. A 3ikat illetőleg elismeri, hogy megyei szerkezetünk most az alkotmánynak, noha czélserűtlen és nem elegendő, de mégis biztosítéka, és így azt javítani is, conserválni is akarja, de egészen lényegében csak addig conserválná, míg hatályosabb és erősebb biztosítékát az alkotmányunk adni, szerezni nem tudunk, mert azt hiszi, hogy meggyereadszerünk jelen alakjában marad, haladásunk lehetlen, 's hogy annak megváltoztatása mind a magunk, mind a kormány érdekében fekszik. A 4ik pontot illetőleg, miatt erdélyi ellenünk ez irányban hosszasan értekez a verificatióról, de hallgat az utasítási jogról, az alatt b. E. J. az előbbiről keveset mond 's a másodikat támadja erősen meg, véül azon hitét kimondván, hogy a verificatiókat országgyűlésre áttétele 's az utasítási jognak megszüntetése megyei szerkezetünket nem-hogy gyengítene, sőt csak akkor lesznek a megyék valóban erősekké, ha ezt tesszük. Az 5ik pontra nézve nem találunk semmi czáfolatot, hanem ugy látjuk, hogy okoskodásait inkább a 6ik körül pontosítá össze, mert azt igyekszik megbizonyítani, hogy alkotmányosságunk formát veszeleys bonyodalmak nélkül egész a parlamenti kormány behozásáig fejleszthetjük.

Legegyszerűbb köntösükre levetkeztetve, ugy hiszszük, ezekben pontosul a közöttünk fenforgó kérdések skeletonja. Szabadjon tehát, tekintettel azokra, mik ellenünk fölhozhatk, egyik jövő számban, még bővebben kifejtteni és még némekkel öreghitni előadott nézetünket.

Ujabb hírek a Duna torkolatáról. Lappajnk 249ik számában azon érvendetes hírt közöltük, hogy az ausztriai Lloyd derék kapitánya Florio M. egy új és pedig a sulinainál mélyebb csatornát a Dunából a Fekete-tengerbe szolgálót talált fel, mely által azóta minden kereskedelmi és gőzhajó a dunai kikötőkből a tengerbe és ebből szinte olly biztossággal a dunai kikötőbe vergődhetett.

Az orosz öröknek végre magoknak is engedniök kelle, és az igazságnak annyiban hódoltak, hogy a hajóknak ugyan-ezen új utat is signalisálták, de az iránytadó jeleket Sulinánál is régi helyökön hagytták, mi által nem kevés hajó tévedésbe ejtetett, sőt veszeлынnek is tétetett ki, kivált ha a tengerből a Dunába evezett.

Ez ugyan elég rossz akaratot tanúsít e pillanában, melyben a Journal d'Odessa egy újabbj számában az egész világnak kikürtöli: mit és mennyit tett az orosz kormány a Duna és tenger közt hajózás élénkítésére, miről mennyit kell hinnünk, közönségesen tudva van a nélkül is, hogy azon öndieseretet devalválók; de sokkal rosszabb az, mit ezennel közleni akarunk, és minthogy azon új csatorna fel-fedezésén őszinto örömmüket nyilvánítottuk, ezen váratlan következményt is kell természetes sajonnal hírül adni.

A "Journal des österr. Lloyd" ezeket írja: "Bellen Antal, a Lloyd postagőzhajó I. Ferdinánd kapitánya f. é. sept. 10én Konstantinápolyból megerkezvén, a Florio csatorna közepén, mely által egyedül vergődhetett volna fel a Dunába, egy roppant tengertalpat (Seefloss) vett észre, minek következtében gépeit azonnal megállttatá, teljesen meg-leven győződve, hogy az őr ugy is felt adand, miszerint a csatornához ne közelítsen. Azonban ezen sejtelmével egészen ellenkezőleg 's nagy csudálkozására azon jelt kapá: hogy szabadon be mehet. Közelgetvén tehát Bellen kapitány épen a szorosban azon nagy építőfa-talpoknak, millyenek Galaczból Konstantinápolyba remorquiroztatnak, egyikőre talált, mely rész uton felakadván, a bemenett majd egészen elzártá. E felett az őr neki hamar egymásután különféle ellenkező jeleket olly mozgásokra adott, melyek, magában majd kivihetlennék, könnyen azt gyanítottatták: hogy szántszándékkal zavarba ejtése czéloztatik. Azonban minden erő megfeszítésével mégis sikerült Bellen kapitánynak a Dunába hatni, nem a nélkül azonban, hogy egyik oldalával ugy ne üttetett volna a Duna fenekére, hogy majd ott is maradt.

Ezen talp pedig azon rézsuti helyzetben már akkor három nap óta veszeлынzeté a hajókat, bár mibe sem került volna azon akadály elhárítása, 's e mellett még azt is jelenté Bellen kapitány ur: hogy a jeleket nem is az őr adja, ki jelen sincs, hanem egy közkatona.

Ha ezen akadályokat, melyek miatt 200 ide induló hajóból csak öt jöhetett a Dunába, már annyire menni látjuk, most midőn az időjárás még kedvezőbb, — méltán félhet a Lloyd, hogy később és pedig épen akkor, midőn a Fekete-tenger viharos állapotja a dunabai menekülteket olly kívánatossá teszi, a gőzhajózással egészen fel kell hagyni. Sajnáljuk tehát — egyebet fájdalom! hatáskörünkben nem tehetvén, — mi is a Lloydal, hogy azon vállalatról, mely a Czernovoda és Kustendje közötti csatorna által a Dunát egész Európa számára felszabadította volna, többé mit sem hallhatni! Tehát annyira elvakították a vasutakkal lázas mozgalmak a vállalkozási szellemet: hogy még olly helyen is, hol nemcsak egy vagy két város, nemcsak egy tartomány, nemcsak egy ország, nemcsak egy monarchia —

*) Van azon gancsok között, melyeket elleneink felheznek, több apróság, mellyen nem árt talán itt röviden átesni. Így p. o. erdélyi ellenünk, noha hosszasan, de jól kikacag bennünket, hogy azon K. L. urat, ki az Erdélyi Híradóban a központosítás iránt nyilatkozott, Szatmármegye volt követének tartottuk; de nem veszi észre, hogy ezen tévedésünk 213dik számunkban ki van igaztva, noha a szedő K. L. helyett K. J-t tett. Másutt ugyanezen tisztelt ellenünk azt állítja, hogy a felelősség kérdése mult diótánkön egyedül az adó kérdésében fordult elő; és itt meg azt felejté, hogy azon felelősséget, mely ezen kérdésben előfordulhatott, még 1844-ben megjelent híradói cikkeinkben pártoltuk; de hogy attól azon neme a felelősségnek, melyet a P. Hírlap most sürget, végtelenül különbözik. Felejté továbbá, hogy azon felelősség, melyet mi ellenzéki fogásnak kereszteltünk, nem az adó kérdésében fordult elő, hanem az erdélyi részek visszakapcsolását illető 155dik szám alatti határozatban, mellynek végsősorában a következők táblája következett mondott ki: „A K. K. és R. R. különösen egy alkotmányosan felelős kormányban látják mind törvényeink saetségének egyedüli biztosítását, mind az ország lehető kifejlődésének egyedüli feltételét.” Erről mondtuk mi, hogy az el-lenzéki fogás volt, és most még azt tesszük hozzá: hogy bal-lenzéki fogás volt, és erről senki sem kételkedhetik, ki azt végig ol-gosá vala; és erről senki sem kételkedhetik, ki azt végig ol-gosá vala, mit, a mint sejtjük, erdélyi czáfolatónk nem cseleke-dett. Ugyanó egy helyen ugy állít bennünket az olvasó elibe, mintha mi nem tudnók, hogy az országgyűlésben is vannak párt-olok, 's midőn állítjuk, hogy a pártok küzdelme, mely addig

Ellenben
szahivalása
lik.
d a s a g i
ülés jegyző-
jegyzőköny-
y e) diszkerti
zitetett, leg-
kicsereit tel-
zkert kiültet-
énamurával,
elvgaldt izei
ola megkez-
rusi hitelről,
phtatók, má-
x, noha csi-
kísérte; g)
ndkívül meg-
k által szer-
áltak: — té-
n, kénsav,
i rosvetésen
fogadni már
ettek, midőn
omia utasítá-
zkfka a torpe
2 éves alma
1 nyeretlek;
zölőveszszók
ollott szer-
s. 1. om.)
án (1, 2)
ság előleges
an reggelt 8
(1, 3)
folyamodása
éjeleu boit-
azon eredet
s melly bár
n akkor nem
véleu egyült
magát e' hir-
ben az emli-
lyi váltótör-
(2, 3)
átal f. évi
án reggelt 9
nyesen meg-
ilt Pesten az
(2, 3)
p. p. 25 kr.
e' váltótör-
ltal megem
a' kr. e. b.
(3, 3)
al szucsányi
ését ország-
kán 1845.
(3, 3)
én, 's a' h-
czzer György
tetés végett
(2, 3)
alatt tör-
y természet
egszünetése
szükségre
ndja, részint
éteitlik, hogy
dohány ter-
zett Magyar
(2, 3)
átalasztmánya
ely szavazat
e kisebb te-
ti 9 órákor
ők 's köpvi-
átal.
rkelete.
12/16 ft p.
167/2. 1634k
h) 326/4 ft.
yok darabja
9/16 ft. Nagy-
d-résznél.
00) ft. 688
o fölött.